

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 130 (3576) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Tegyük már egyszer félre az emberi önzést

Nagyon sokan hangoztatjuk mostanában az összetartást és a közösségi érzés fontosságát. S valóban soha nem volt ezekre a nemzeti és társadalmi értékekre nagyobb szükség, mint éppen napjainkban. Az ellenség minden erejével arra törekszik, hogy megzavarja a belső front lelki erejét és meglazítsa az egymásért való áldozatosság szellemét. Nagyon jól tudjuk mi ezt és igyekszünk is minden erőnket összeszedni, nem éppen csak azért, hogy az ellenségnek megmutassuk a magyar virtust és megmutassuk neki, hogy nincs rajtunk hatalma, hanem legfőképpen azért, mert tudjuk, hogy ezektől függ nemzetünk jövője. Hisszük, rendületlenül meg is vagyunk győződve arról, hogy nincs is hazánkban egy magyar sem, aki ne akarná nemzetének győzelmét s hisszük azt is, hogy kevés kivétellel mindenki komolyan veszi az összetartás fontosságát. Azonban a gyakorlati életben már nem egyszer csődöt mondott egyesek hazafisága. Még azt is készséggel elismerjük, hogy nem rosszindulatból, legálább is nem mindig tudatosan rosszindulatból történik olyan eset, amely az összetartást komolyan veszélyezteti és súlyos bünt jelent a magyar együttlét ellen.

Éppen ma hallottunk elszomorító esetekről az illetékes hatóságnál. Szigorú rendeletek vannak életben a lakásügy szabályozására. Ezeket a rendelkezéseket nem az önkény sugallta, hanem a közérdek és a társadalmi szolidaritás nagy gondolata. A hatóságoknak emberfeletti munkát kell megoldaniuk, hogy a feltornyosuló problémákat megoldhassák és legelőször ott segítsenek, ahol igazán segíteni kell. Mégis akadnak olyanok, akik még ezekben a nehéz időkben is csak saját kényelmükre gondolnak és nem törődnek embertársaik nyomorúságával. Igen nyomorúságával! Hiszen a bombázás következtében sokan hajléktalankká váltak, elpusztult vagyonuk, bútoruk. Hát elsősorban ezeknek van joguk arra, hogy a társadalom és a hatóságok részéről megkapják a támogatást. A hatóságok mindent el is követnek, hogy ezeken segítsenek. De mint értesülünk, egyesek még a szomorú eseményt is kihasználva, saját önző céljait szolgálják. Nem kis emberekről van szó, jól szituált emberekről s ez annál keményebben esik a latba.

De mit is csináltak? Félrevezették a hatóságot és azt állították, hogy ők is a bombatámadás áldozatai és ezért bűrt, lakást igényelnek. Talán nem is gondoltak arra a hatóságok, hogy még a szerencsétlenség óráit is ki tudják egyesek használni és éppen ezért megbízták az elő vallomásokban. Mikor azonban a pénzügyigazgatóság felülvizsgálta a kiadott engedélyeket, látta, hogy mennyire mehet az önzés. Betelepedtek egyesek zsidó lakásokba, a bűrt is igénybe vették és kitűnt, hogy nem bombakárosultak, a saját bútorukat pedig közben elraktározták, hogy esetleg kár ne érje.

Egyik dunamenti ipartelepünket bombázták keddre virradó éjszaka az angolszászok

Dovert lőtték a német messzehordó ágyuk. — Kétizben volt légiriadó az éjszaka Londonban

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Június 12-ről 13-ra virradó éjszaka ellenséges bombázók a Dunántúl légitereinek átrepülése után támadást intéztek az egyik dunamenti ipartelep ellen. Innen tüzeket és károkat jelentettek. Egyes kötelek Budapest légiterét is átrepülték és világítóbombákat dobtak. Innen sem bombázást, sem kárt nem jelentettek. A tüzserég a repülés útvonalán hatásosan tüzelt. Bevetett vadászaik zavarták az ellenséges repülést.

Madridból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Newyorki jelentés közli, hogy az Egyesült Államokban érezhetően csökkent az optimizmus az inváziós arcvonal helyzetének megítélésében. Vasárnap és hétfőn már egyenesen nyugtalanság vált úrrá az amerikai közvéleményben, főként a hajóvesztések miatt. A szövetségesek ugyanis eddig még egyáltalában nem adták ki jelentést hajóvesztésükről.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A brit híroroda jelentése szerint kedden hajnalban a francia parton levő német messzehordóágyuk hosszabb ideig lőtték Dovert. A célpontokba gránátok csapódtak be.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat szerint kedden éjjel Londonban kétszer volt légiriadó. A légvédelem működésbe lépett.

Mégsem blöff az atlanti fal

Genf. (MTI): Londonból jelentik, hogy több londoni lap közöttük a Times is rácafol azokra a tudósításokra, amelyekben még nemrégben azt írták, hogy az Atlanti fal csak blöff. Az Atlanti fal — úgy mond — olyan erőnek bizonyult, hogy egyideig kétségesnek látszott, vajjon egyáltalában meg lehet-e kezdeni a támadást? Lemét és ismét új erőt kellett harcra vetni. A legsúlyosabb bombatámadások, a tenger felőli legsúlyosabb tüzelés sem tudott volna kárt tenni ezekben az erődítésekben. Gyilkos tüzeléssel válaszoltak minden partraszállási kísérletre.

A szövetségesek rohamcsapatainak katonái, akik már sok harcban résztvettek, valamennyien egyetértettek abban, hogy ilyesmit eddig még nem értek meg.

Berlin. (MTI): Az Interinf jelenti az inváziós harcok színteréről: Hétfőn csak Caentől nyugatra került sor na-

gyobbarányu harcokra. A britek itt Bretteville és Andrien helységek felől erős páncélos kötelékekkel támadták egész napon át a helységek felől felvonó német vonalakat, de az egész vonalon véres veszteségeket szenvedtek, noha vállalkozásaikat erősen támogatta a tüzserég és a vadászbombázóköttelek. Adriennél már délelőtt 18 óráig brit páncélos sennsült meg. Ez a szám pedig 59 nehéz és legnehezebb páncélosra növekedett. A sikertelen vállalkozás után, melynek célja az volt, hogy a Caentől északra levő német állásokat a balszárnyon sarkukból kiemeljék, elmaradt az a támadás, amelyet Andrien ellen közvetlenül akartak intézni.

Berlin. (MTI): Mint az inváziós körzetben harcoló német légharító erők jelentették, a szövetséges légiereő teljes vesztesége harci és vadászgépekben az invázió első hetének végén több, mint 500 gép.

Németország a szárazföldön akarja kikényszeríteni a döntést

Lisszabon. (MTI) Az Interinf jelenti: Politikai és katonai körökben nagy érdeklődéssel és bizonyos tartózkodással figyelik a normandiai harcokat. A klasszikussá vált 1940. évi franciaországi hadjárat stílusában nagyszabású esak-

tákat várnak. Az itteni megfigyelők szerint a német hadvezetőség bizonyos hajlandóságot mutat szárazföldi csatákra, amelyeknek célja az ellenség megsemmisítése. Ilyen csaták, amelyek megfelelnek a német hadsereg hagyományai-

Meg kell állanunk ezen megfélemezett emberek cselekedete előtt és el kell itélnünk, hogy ennyire nem törődnek a közösség érdekével, nem törődnek azokkal, akik igazán reászorulnak arra, hogy a hatóság rendelkezését legelőször vegyék igénybe. Nem tudnak addig várni, amíg a hatóság nemcsak a szükségeset, hanem a kényelmi szempontokat is figyelembe veheti.

A Szentírás szavát is idézzük, ezeknek, mert ismerniük kell, hiszen keresztények. Ez pedig olyanképpen mondja,

hogy nincs szeretet abban az emberben, aki szűkölködni látja testvérét és el megy mellette. Hát még milyen szeretet van abban, aki a maga kényelmét mások nyomorúsága elé teszi! Nem törődik sem azzal, hogy mások hajléktalank, nem törődik se azzal, hogy a hatóságok munkáját nagy mértékben megnehezítik, mikor úgy is úgyszólván éjjel-nappal dolgoznak s az ilyen esetek után még több munka háramlik rájuk, mert szigorubb ellenőrzést kell gyakorolniuk.

nak, csak akkor indulhatnak meg, ha az ellenség elegendő mennyiségű csapatokat tesz partra. Feltételezhető, hogy

a német hadvezetőségnek kevesebb érdeke fűződik ahhoz, hogy az ellenséget azonnal visszaverje a tengerbe, mint ahhoz, hogy a szárazföldön döntő csatát kényszerítsen ki és mindenkorra elhárítsa a kontinensről az ellenséges kísérletek veszélyét.

Hogy a német véderő anyagi és lelki tekintetben képes ilyen nagyszabású hadművelet sikeres befejezésére, abban senki sem kételkedhetik.

Semleges nézőpontból világosan meg lehet különböztetni a német és a szövetséges harcmodor sajátosságát. Míg Németországban döntő szárazföldi ütközetre törekszenek, amely többek között türelmes kitérővel nyilvánul meg, az angol-amerikai hadsereg ilyen irányú csatákkal szemben bizonyos ellenszenvet mutat. — Mindkét szövetséges állam — mint az a tengeri hatalmaknál természetes is — elsősorban flottájában és újabban légierejében bizik. Németország azonban eddigi védekező magatartásával bebizonyította, hogy ez a két fegyvernem nem elég a győzelemhez és el akarja érni, hogy a döntést most már mégis olyan területen kelljen kiharcolni, amelyen a német katonák kezdetől fogva kitűnt és pedig a szárazföldi hadseregek harcaiban.

Deat felhívása a francia munkássághoz

Páris. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Deat munkügyi miniszter rádióbeszédében felszólította a francia munkásságot, ne engedje magát félrevezetni, meggondolatlan cselekményekre ragadtatni, hanem tegyen meg mindent, hogy Franciaországnak méltó helyet biztosítson az új Európában. Az angolok és amerikaiak — úgy mond — csak guzsbakötni akarják az országot. Ha a munkásság a kommunizmustól várná boldogulását, azzal lemondana önmagáról, mert a kommunizmus általános proletarizálásra törekszik és egy hasznosulók hasznának akarja alávetni a munkásságot.

Ezek ellen lélekben csak egy orvosság van: több keresztényi gondolkodás, nagyobb és tetteiben megnyilvánuló együttérzés. S ha ezt nem tudják önként adni, akkor pedig a társadalom és a hatóságok kellő megtorlása. Ez, mint illetékes helyen értesülünk, nem is marad el. Tudomásunk szerint az ilyen önzők nemcsak büntetésben részesülnek, hanem az igénybevett bútorokért olyan használati díjat fizetnek majd, hogy máskor elmegy a kedvük hasonló túlkapásoktól.

Zala megye javaslata a polgári házasságról a biharmegyei közgyűlés előtt

Dr Nadányi Péter főszolgabíró nyugdíjba megy

Nagyvárad, június 13. A vármegyei közgyűlést kévessel 11 óra után nyitotta meg dr vitéz Nadányi János alispán, aki a főispán távolléte miatt elnökölt. Kegyelettel emlékezett meg a nagyváradi bombatámadás áldozatairól, rámutatva arra, hogy az embertelen terrorcselekmény következtében nyolc vidéki egyen vesztette életét, akik a végzetes napon Bihar vármegye területéről jöttek be a városba. Megemlítette, hogy a főispánnal együtt a vármegye képviselőiben megjelent az áldozatok temetésén és koszorút helyezett a ravatalokra. A közgyűlés néma felállással fejezte ki kegyeletes érzését a város és a megye hősi halottai iránt.

A tárgysorozat első pontja a Borsod vármegye feliratával kapcsolatos előterjesztés volt, amelyet a mai közgyűlésről szóló beszámolómban ismertettünk. A közgyűlés egyhangulag magáévá tette a közgyűlés javaslatát, amely szerint Bihar vármegye törvényhatósága csatlakozik a borsodvármegyei felirathoz.

Ezután Zala vármegyének a polgári házasságról szóló 1894. évi 31. törvénycikk módosítására vonatkozó feliratát, illetve a biharmegyei törvényhatósághoz hasonló állásfoglalás céljából megküldött feliratát ismertette dr Mányi aljegyző, közölve a közgyűlés határozatát, amely javasolja, hogy a kérdés fölött térjen napirendre a közgyűlés. A javaslatához dr Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök szolt hozzá.

Dr Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök felszólalása

— Lélektani szempontból megértem — mondotta — hogy a megye vezetősége, amely a megye fizikai javainak védelmében ma oly nagyjelentőségű munkát végez, egy más, hasonló fontosságú kérdésnek nem tud kellő figyelmet szentelni s azt a napirendről levetetni kívánja. — Tudnunk kell azonban, hogy az 1941. évi 15-ik törvénycikk megalkotói már szükségesnek látták, hogy ezzel a problémával foglalkozzanak s a törvénycikk már megindította volt annak a gyógyítási folyamatnak, amelynek kiteljesítését a zalamegyei felirat óhajtja. Mert az a törvénycikk gátat emel az idegen elemnek a magyarság testébe való beszivárgása ellen, amely beszivárgást éppen a polgári házasság életbeléptetéséről szóló 1894. évi 31. törvénycikk tette lehetővé, amikor felekezeti különbség nélkül megengedte a házasságkötést.

— Egy pemetnek — folytatta dr Schriffert Béla — nemcsak fizikai vérzései lehetnek. Vannak erkölcsi és szellemi vérzései is, amelyek éppoly végzetesek lehetnek számára, mint fizikai sebei. A magyar társadalom erkölcsi integritásának alapja a család egysége, erkölcsi tisztasága. Az a szellemiség, amely az 1894. évi 31. törvénycikket létrehozta, a magyar család erkölcsi tisztaságát éppoly figyelmen kívül hagyta, mint a vérbeli tisztaságot. Ennek a törvénynek a sugalmazója az elítélendő zsidó és libe-

rális szellemiség volt, amely az erkölcsi értékeket nem vette figyelembe s ezért mert hozzányúlni a polgári házasságról szóló törvénnyel a magyar nép erkölcsi gondolkodásának legérzékenyebb pontjához hozzányúlni, figyelmen kívül hagyva a nemzet évszázados hagyományait, amelyek megsértése halálos lehet a jövő nemzedékre nézve. Az 1941. évi 15-ik törvénycikk a vérség védelmében megvalósította az első korrekciót, de az erkölcsi tisztaság védelmének szempontjából még nem.

Dr Schriffert Béla ezután a statisztikai adatok felsorakoztatásával mutatott rá a magyar család vitán felülálló válságára. E válság megjelenési formái: a megmondhatatlan elválások s a gyermektelen vagy egy gyermekes házasságok nagy száma, valamint az apjukat, anyjukat kereső, gazdátlan gyermekek tömege. S kimutatható, hogy a magyar családnak ez a válsága éppen az 1941. évi 31. törvénycikk életbeléptetésével vette

kezdetét. 1894-ben a magyar népszaporulat 45 ezrelék volt, míg ma már 20 ezreléknél tartunk és 17 ezrelékre való aláesés már a népesség csökkenését, a nép halál kezdetét jelenti. Rámutatott a szónok egyéb szempontokra is, amelyek a családi élet tisztaságának a magyar nép lelkében való megingatását bizonyítják. Nem lehet tehát azt állítani, hogy a polgári házasság kérdésében szót emelni időszerűtlen volna. Kétségtelen, hogy a törvényhozásnak alapos mérlegeléssel kell eljárnia — folytatta. — De mi most itt nem hozunk törvényt, mi itt csupán a magyar társadalom felsikoltását hallatjuk, hogy itt valami nincs rendben, tessék rendet teremteni.

Beszéde végén azt hangsúlyozta dr Schriffert Béla, hogy ebben a kérdésben a protestáns egyházak tagjainak szintén azt az álláspontot kell képviselnie, mely úgy a katolikusok, mint pedig a protestánsok lelkiismereti szabadságát, egymás lelkiismereti szabadságának száz százalé-

Az egypárt-rendszer bevezetése mellett foglalt állást Bihar vármegye törvényhatósága

a közgyűlést előkészítő közgyűlésen

Nagyvárad, jun 13. Bihar vármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 9 órai kezdettel Nadányi János alispán elnöklésével közgyűlést tartott.

Napirend előtt az alispán bejelentette, hogy Rajnai főispánt hivatalos teendői Budapestre szólították, azért nem vehet részt a mai közgyűlésen, amelyet egyébként a szokott időpontnál egy héttel hamarabb tartanak meg, mert a mai napra összehívott közgyűlés előkészítése szükségesé teszi ezt.

A közgyűlés először a közgyűlés tárgysorozatán szereplő kérdésekkel foglalkozott.

Borsod vármegye hasonló állásfogl-

alás céljából Bihar vármegye törvényhatóságának megküldte a kormányhoz intézett feliratát, amelyben javasolja, szüntessék meg a különböző politikai pártokat, vezessék be az egypárt-rendszert s ebbe az egyetlen pártba tömörítsék az összes jobboldali erőket s ugyanakkor záraasan ki a közéletből mindazok, akik e nagy nemzeti egység megteremtésének ellene szegülnek. A közgyűlés az alispáni előterjesztésnek megfelelően egyhanguan kimondotta, hogy csatlakozik Borsod vármegye javaslatához és ebben az értelemben tesz javaslatot a közgyűlésnek.

Javaslat a polgári házasság eltörlésére

Zala vármegye feliratát intézett a kormányhoz és hasonló állásfoglalás céljából Bihar vármegyének is megküldte feliratát, amelyben javasolja, hogy a polgári házasságról szóló 1894. évi 31. törvénycikk oly értelemben módosítsák, hogy a jövőben csak a nem-keresztény felekezetiük köthessenek polgári házasságot, míg a keresztény felekezetekhez tartozók részére állítsák vissza az 1894. évi 31-ik törvénycikk előtti állapotot.

A javaslatához Des Echerolles K. Gilbert bizottsági tag szolt hozzá. Nem akarja, mondotta, vallási szempontból tárgyalni ezt a kérdést, mert szerinte, ennek kimondottan nemzeti jelentősége van. A kilencvenes években, mikor a nyugati szabadelvű eszmék elhatottak hazánkig is, Magyarország is kényszerült olyan egyházpolitikai törvényeket hozni, amelyek ellentétben állanak a keresztény nemzeti érdekekkel. Az 1919-

20-as évek azonban megteremtették a keresztény irányzatot, amelynek kiteljesülését napjainkban üdvözölhetjük. Ha Bihar vármegye törvényhatósága csatlakozik Zala vármegye feliratához, tanujelét adja annak, hogy szigorúan keresztény nemzeti alapon áll és ez alapon óhajtja az új Magyarország felépítéséhez hozzájárulni. Elérkezett az ideje annak, hogy eltakarítsuk azokat a roncokat, amelyeket a mult eszméi vetettek felszínre s az 1894. évi 31-ik törvénycikket is ilyen roncoknak kell tekintenünk. A nemzeti élet alapja a vallás-erkölcsi felfogás s az ebben a szellemben megkötött házasság nem elégedhetik meg a pusztá jegyzőkönyvvezetés eljárásával. Ha Magyarország revizió alá veszi a letűnt eszméi irányzatoknak megfelelő törvényeket, annak a törekvésnek adja jelét, hogy végképp szakítani akar a multtal. Azért javasolja a zalavármegyei felirathoz való csatlakozást.

Nadányi János ezzel szemben az alispáni előterjesztés mellett foglalt állást, amely szerint a zalamegyei felirat most nem időszerű s azért javasolja, hogy a közgyűlés térjen fölötté napirendre. A közgyűlés azzal, hogy egyhangulag magáévá tette Borsod vármegyének a nemzeti egység megteremtésére irányuló feliratát, kifejezésre juttatta nemzeti megmondolását. Bizalommal vagyunk és

Mozik műsora:

APOLLO: Az ellopott titok.
BELVAROSI: Tóparti látomás.
CASINO: Négylovas hintó.
KORONA: Dr Jörn.

kos tisztelbentartásával kívánja szolgál-
ni. Dr Schriffert Béla végül javaslatot
tett a zalamegyei felirathoz való csatla-
kozásra.

Felszólalására dr Miskolczy Pál vála-
szolt és kijelentette, hogy szívesen hoz-
zájárul az egyházi házasság kötelezővé
tételéhez, de nem teheti magáévá azt a
felfogást, amely az 1894. évi 31. törvény-
cikk előtti állapot visszaállítását kívánja.
Nadányi János alispán rövid hozzászó-
lás után szavazatra tette fel a két javas-
latot, s a közgyűlés 57 szavazattal 22 el-
len a hivatalos javaslat mellett foglalt ál-
lást.

A közgyűlés ezután megszervezte a
vármegyei törvényhatósági utalápnál
szükségesnek mutakozó hitelátruházást s
hozzájárult az Eröss József irodatiszt, dr
Nadányi Péter és Fráter Jenő főszolga-
bírók nyugdíjazására vonatkozó előter-
jesztéséhez.

kell lennünk a kormány iránt s ha a
kormány szüseseknek fogja látni az
egyházpolitikai jellegu törvények meg-
alkotását, akkor kétségkívül lesznek is
ilyirányú kezdeményezései. Időszerű-
len tehát, hogy a törvényhatóság ebben
a kérdésben felirati jogával éljen.

A közgyűlés ezek után magáévá tette
az alispáni javaslatot és napirendre tért
a kérdés fölött.

Ezután a közgyűlés hatáskörébe tarto-
zó ügyeket tárgyalták le. A tárgysoro-
zaton 111 ügy szerepelt.

Kiemelkedőbb jelentőségű ezek között
Berettyóújfalú község határozata, amely-
lyel 1300 pengő értékben átvállalja az
állami elemi iskola dologi kiadásait.
Ugyanekes Berettyóújfalú község a Tu-
rul Sportegylet részére nagyob területet
enged át. Gézt község egy községi in-
gatlant református iskola céljaira en-
ged át. Váradles község visszajuttatja
a református egyháznak azt a 38 katas-
trális holdat kitevő területet, amelyet
annakidején a román állam kisajátított
és a községnek engedett át. A közgyű-
lés, mint az előbbiekhöz is, hozzájárult
ehhez a határozathoz azzal, hogy a vég-
leges jóváhagyás a földművelésügyi mi-
nisztérium földbirtokpolitikai osztályá-
nak döntésétől függ. Szerep község az
1945. évi költségvetésbe veszi fel a m.
für. vallásalapítvánnyal szemben fenn-
álló 1331 pengős tartozásának kiegyen-
lítését, amely tartozás a Berettyó szá-
bályozási járulékkal kapcsolatban állt
elő. Bihardiószeg levendegyakorlótér
céljaira engedi át azt a területet, amely-
lyet a román földreform során legelő
céljaira kapott. Biharkeresztes község a
szarvasmarha-beszolgáltatással kaposo-
latban kártalanítási alapot létesített oly-
képpen, hogy minden gazda, akinek 3
évesnél idősebb szarvasmarhája van, 36
pengőt köteles fizetni az alapba, a be-
szolgáltatás által érintett gazdák kártal-
lanítására.

Mind ezekhez a határozatokhoz hozzá-
járult a közgyűlés.

Kávéházakban és vendéglőkben ve-
Magyar Lapok-at

MAGYARERŐ

A világ eseményei képekben

Ára 40 fillér

Kapható a MAGYAR LAPOK árusáinál

Kezdeti sikerek után

Fennakadt az angolszász páncélos kötelékek előnyomulása a német elhárító tűzön

Spanyol vélemény szerint a harcbavetett inváziós hadosztályok már nem tudják biztosítani a vállalkozás eredményét — Nagy szovjet támadás várható a keleti arcvonal középső szakaszán

Berlin. (MTI.): Az inváziós hadszíntéren az utóbbi napok — német megítélés szerint — nem hoztak lényegesebb változást. A két hídfő közötti kapcsolat megteremtése ugyan megtörtént, de a folyamatban lévő német felvonulásra tekintettel, az angolszászok a hajóágyuk hatótávolságán túl nem mutatnak előretörési szándékot. Ezért van az, hogy a mintegy 80 kilométer szélességű hídfő legnagyobb mélysége sehol sem éri el a 16 kilométert.

Madrid. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A madridi Hoja de Lunes katonai munkatársa az inváziós harcokról szóló helyzetjelentésében arra a következtetésre jut, hogy a partraszállt inváziós huez angol hadosztály már nem tud olyan haderőt alkotni, amely biztosítani tudná a német véderővel szemben az invázió eredményét. Ezek a hadosztályok ugyanis jelentős veszteséget szenvedtek és az Atlanti Part erődművei is teljesen megfélemltek céljuknak, mert általuk a német hadvezetés anyagi időt és teret nyert, amely elegendő volt a megkívánt hadászati intézkedések megtételéhez és az Atlanti Fal erődeit még az angolszász flotta nagyméretű lövegei sem tudták kiküszöbölni, megkeverésbe megsemmisíteni.

Berlinből jelentik: (MTI) A Karyalai szovjet támadást német katonai körökben nem hozzák kapcsolatba a várt Európa-elleni támadással, hanem az kétségkívül a skandináviai szovjet igényekkel van összefüggésben. Ezeknek a szovjet igényeknek Molotov annakidején Berlinben a következő kijelentésében adott kifejezést:

— A Szovjet európai nagyhatalom a Belt és a Kattegat iránt nem mutat érdeklődést.

Súlyos veszteségei ellenére sem sikerült Montgomerynek a Cotin-félszigeten való áthatolás

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti az északnyugatfranciaországi helyzetről: Miután az eredményes német ellenállás Montgomery időbeosztását keresztülhúzta, újabbban a rendelkezésére álló támadó kötelékeket az Isigny és Carentan közötti aránylag szűk terevre vonták össze, hogy nagyvonalú áttörési művelettel keresztülhatoljon a német gyűrűállásokon. Az angol-amerikai páncélos kötelékek előnyomulása kezdeti sikerek után — amelyek vasárnap délelőtt Carentan városának elfoglalását és Isignytől délre a Vier folyó mentén is kisebb hídfőállás létesítését eredményezték — a német elhárító tűzön fennakadt. A Cotin-félszigeten nyugati irányban fedezett áthatolás Montgomerynek a csapatoknak emberben és hadianyagban bekövetkezett szokatlanul nagy vesztesége ellenére sem sikerült. Az, hogy a brit főparancsnokság mekkora súlyt

helyezett az említett térségben lefolytatandó hadműveletnek sikerére, abból is kitűnik, hogy a nehéz amerikai páncélos kötelékeket is kivonták Monte Bourg térségéből, hogy itt vethessék be

Súlyos légi harcok az előzőlött nyugati területek fölött

Berlin. (MTI.): Mint az Interinf-nek Északfranciaországból jelentik, hétfőn délelőtt az előzőlött nyugati terület fölött igen súlyos légi harcok alakultak ki, amelyekben 24 angolszász repülőgépet lőttek le.

Berlin. (MTI.) Az Interinf légügyi tudósítója jelenti Észak-Franciaországból: Június 12-én a koradélutáni órákban erősebb német vadászkötélekek a normandiai partraszállási vidék fölött vadász- és zárórepüléseket folytattak. Eközben a délelőtti órákban angol-amerikai vadászbombázók és mélyrepülő támadási vállalkozása során heves összeütközésre került sor ellenséges vadászkötélekkel. Heves légi harcok keletkeztek különösen a Caen fölötti har-

Az igazi hídfőt eddig még nem tudták felállítani a szövetségesek

Stockholm. (MTI.) Aclifon, az angol alóház szóvivője, az Associated Press jelentése szerint, kijelentette, hogy a szövetségesek eddig még nem állították fel az igazi hídfőt, amely egy nagy támadás kiinduló pontja lehetne. Örülének, ha egy ilyen támadást július végén megindíthatnának.

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Párisba érkezett amerikai foglyok leplezetlenül kifejezést adtak örömeiknek, hogy kimenekültek az inváziós harcok boszorkányfűstjéből. Egy cincinnati káplár például így nyilatkozott:

— Először örültem az európai „kiszabadulásnak”, de azokat a borzalmakat, amelyeket átéltem, szavakkal le sem tudom írni. Ha csak rájuk gondolok, reszketés fog el. Aludni azóta még mindig nem tudok.

Délolaszországban: Tovább tart az erős amerikai nyomás

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti az olaszországi arcvonalról: Az olasz hadszíntéren vasárnap nem csökkenő hevességgel tovább tartott az amerikaiak erős nyomása a Bolsena-tó mindkét oldalán. A tótól nyugatra a délutáni órákban visszavonták a német vonalakat, miután a túlhaladás és ezáltal a bekerítés veszélye forgott fenn. A német véderők azonban eredményesen állottak meg helyüket a tópartra támaszkodó, háttérbe helyezték állásokban és visszautasították a többi támadást. Hasonló volt a helyzet a tótól keletre, ahol az amerikaiak francia-algéri segélycsapataikkal a Nte Fiasconetól kiindulva, északi irányban támadtak. Itt a német biztosító

MEGNYILT MEGNYILT Minden idők legjobb könyhája.

a Katolikus Kör-i

MÁTYÁS-KERT

Szilágyi Dezső-utca 5. sz. Telefon: 18-50

Kitűnő italok. Remek zene szórakoztatja a közönséget.

azokat. A jelzett törekvésekkel kapcsolatban felvonulási mozdulatok is történtek, amelyeket az angolok Balleroy térségében vasárnap folyamán hajtottak végre.

Nagyobbmértetű csatara seholsem került sor. A szövetséges erők nagyobb bevetése másodsorban Caentól északra és Brettvill környékén történt. Az erős páncélos és gyalogsági készültségből arra lehet következtetni, hogy az itteni szűk hídfő kiszélesítésére törekednek.

órákban derős időjárási viszonyok mellett északamerikai repülőgépek támadást intéztek északolaszországi helységek ellen, így a triezzi kikötőkben horgonyzó „Innsbruck” nevű német kórházhajó — amelyen fehér alapon tisztán lehetett látni a vöröskeresztet — bombasorozatot kapott és elsüllyedt.

Keleten: Hősies küzdelemben, a csata valamennyi súlypontján megállták helyüket a finnek

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti a keleti arcvonal helyzetéről:

A Kárpátok előterében meghiúsult a bolsevisták néhány gyengébb előretörése. A keleti arcvonal északi szárnyán ugyancsak több rohamcsapatot semmisítettünk meg, még mielőtt feladatukat végrehajtották volna. Ezzel szemben a Karyalai-földszorosban nem csökkenő hevességgel tovább tartott a szombaton megindított ütközet. A bolsevisták itt néhány új hadosztályt és további páncélos kötelékeket vetettek harcba, hogy átörjék a finn arcvonalat. A finnek hősies kemény ütközetben a csata valamennyi súlypontján megállották helyüket és a bolsevista támadó alakulatoknak jelentékeny anyag és magas véres embervesztést okoztak. Az eddig elpusztult páncélosok száma 33. Ezen felül 71 bolsevista repülőgépet lőttek le. Az egész arcvonal területén végzett légi felderítésünk megállapította, hogy a szovjet támadó kötelékeinek zömét a keleti arcvonal déli részén, a Dnyeszter alsó folyásánál vonták össze, miáltal a Jassytól északra álló támadó csoportok az elmúlt hét eredményes harcainak után erősen megtizedeltnek kell tekinteni. Egy másik bolsevista támadó kötelék a Bródy-Tarnopol térségben áll. Az utóbbi napokban újabb tekintélyes erőket vontak oda. Ennek a hadseregnek nyilvánvalóan az a feladata, hogy Lemberg irányában és a főkormányzóság keleti részében hatoljon be. Most már a keleti arcvonal középső szakaszán is az elhárító szovjet támadás alkalmával nagyobb arányú hadműveletekkel kell számolni. A bolsevista felvonulási térségnek központja itt Gomel városa. A bolsevista nagy támadás időpontja teljesen ismeretlen.

Helsinki-ből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A finn hadijelentés szerint a Karyalai-földszoros nyugati részén a heves harcok egész nap és egész éjjel tartottak. Leghevesebbek voltak a harcok Kivennapatól délkeletre, ahol legalább 12 ellenséges páncélos elpusztult, a léghábrítás vasárnap a Karyalai-földszoros felett 5 ellenséges vadászt és egy bombázógépet lőtt le.

A véderőfőparancsnokság jelentése

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának: A véderőfőparancsnokság közli: A normandiai partraszállási hídfőnél a helyzet nagyjában változatlan. Az arc-

Hogyan él Berlin az ötödik háborús év derekán

Berlin, június hó.

Hitler legutóbbi születésnapján a berlini miniszteriumok, lakotnyak, kórházak és egyéb középületek falait díszítő jelszavak között itt is, ott is feltűnt: „Berlin, a hadi város, üdvözi a Vezért!” És valóban, Berlinre ez a jelző ma a legtalálhatóbb. A nagystílusú, nagyforgalmu, dolgozó, szorgalmas, szórakozó és szórakoztató világváros hadivárossá változott.

Az utcán járva cipőink hamarosan be-

porosodik, mert a tavaszi szél felkapja a malter- és törmelékport, hamut a tompok alól és kergeti a széles utcákon, tereken, mindenfelé az egész városban. Egy-egy autó néha a rombadólt utcákban olyan porfelhőt hagy maga után, mint a nyári poros országút. S a városban található két-három öreg cipőtisztítóknak volna mit dolgoznia, de ők már csak pár órára ülnek oda a törzshelyükre, az anhalti pályaudvar oszlopai közé, hogy néhány régi törzsvendégüket kiszolgálják.

kályhacsövél, ahonnan füst áradt az utcára. A légnyomás vagy robbanás következtében elpusztult vagy elromlott központi fűtést így helyettesítik a berliniek.

„Valamit jegy nélkül!”

Déli 12 órakor megtelnek a vendéglők, éttermek, kiskocsmák. Ebéidő! Az üzletek bezáródnak és az éttermi asztaloknál munkában megéhezett emberek keresgélnek élelmiszereiket tartalmazó tárcájukban. S nem egyszer hallani: „pin-cér, hozzon valamit jegy nélkül!” s ilyenkor főzelékes leves kerül az asztalra, vagy sokmindent, amit zöldésből és gyümölcsből lehet készíteni.

S ha megszólal a rádió, ellenséges repülő-közzeledését jelezve, akkor Berlinben meggyorsul a munkatempó, mindenki siet elvégezni munkáját, elintézni a kezében lévő aktát, befejezni a megbeszélést, bevásárolni, vagy elfogyasztani a megkezdett ebédet. Mindenki siet, hogy mire megszólal a sziréna, nyugodtan mehesse az óvóhelyre.

A legkisebb légiveszélénél megindul a vándorlás a bunkerekbe.

Amikor már előriadó van, vagy a szirénák riadót fújnak, hihetetlen tömegek igyekeznek az óvóhelyekre. Autók, motorkerékpárok, teherautók, kerékpárok sűrű sorokban hajtának a bunkerekhez, az emberek pedig — öregek és fiatalok egyaránt — lázas sietséggel igyekeznek biztos helyre jutni, mert tudja mindenki, hogy egy perc késé is esetleg életébe kerülhet.

Itt háztáskós asszonyok futnak, gyermekkosztolva, ott rókánt hajtja kézi-hajtású kocsját s mindenki a bunker felé tart. Csak azok tudnak ilyenkor is egészen nyugodtan maradni s azokra nincs hatása a látottaknak, akik már megjárták a harctereteket.

Riadó alatt és után

A többemeletes, 18.000 személy befogadására alkalmas bunkerek hatalmas bejáratai hamarosan elnyelik az óriási tömeget s mikorra megszólalnak a légvédelmi ágyúk, már teljesen kihaltak az utcák.

Ha nem volt súlyosabb légitámadás, a riadónak hamar vége van s az óvóhelyek gyorsan kiürülnek s a munka szinte percek alatt folytatódik. Ha pedig bombázás is volt, a robbanások, vagy a tűz helyére pillanatok alatt kivonulnak a tüzoltók.

Az emberek egy órával a légitámadás után már hosszú sorokban állnak a mozgók és a színházak pénztárainál s vásárolják a gyakori bombázások alkalmával kiosztásra kerülő hús-, vaj-, cigarettá-, babakvévadagokat.

Öt órakor újra zsufolásig megtelnek a vasutak, de most az utasok legnagyobb része újságot olvas, szundikál, vagy eszközt szemmel pihen. Megtelnék a színházak, a mozik, ahová kivétel nélkül előre kell jegyről gondoskodni, mert mindig minden szórakozóhely zsufolt.

A kitelepítések folytán ugyan jóval csökken a birodalmi főváros lakoztsága, de viszont a támadások igen sok mozit, színházat, kávéházat, varietét, pusztítottak el s éppen ezért nem is csoda, ha mindenütt mindig már jó előre mindenhelyre jegy elkel.

Este az elsötétítéskor már mindenki otthon van. Ha csillagos az ég, vagy süt a hold, akkor mindenki arra gondol, ma talán nem lesz nyugodt az éjszakánk, de ha felhős az ég, mindenfelől azt hallani: „Ma talán nem jönnek!” s ilyenkor az emberek nyugodtan hajtják álmra a fejüket.

Mády Juszina.

A gyermeknélküli város

Reggel a hivatalba, gyárba, munkahelyre siető sok felnőtt között már nem látni vidám, huncut, iskolába siető gyermeket s a földalattin nem ülnek az újságot olvasó felnőttek közt leckéjüket tanuló gyerekek.

Berlinben már alig van néhány iskola, ugyannyira, hogy már iskolaszereket, füzeteket sem kapni a városban.

Nagy falragaszok szólják fel a szülőket, hogy ha ők nem is hagyhatják el a várost, küldjék el legalább a gyermeküket a bombaveszélyes területekre.

Reggel kilenc óráig nagy a forgalom a gyorsvasuton, a földalattin, mert korán kezdődik a munka s aki ma még Berlinben él, azt szinte kivétel nélkül munkája, üzlete köti ide. Tíz óra felé a reggeli tolongáshoz képest, szinte üresen járnak a villamosok, autóbuszok, vasutak. Most inkább az utca képe élénkül meg s egyre szólnak a boltajtók csegettéi. Ilyenkor kezdődik meg a háziasszonyok hosszadalmas és sok meggondolást, ügyes beosztást igénylő bevásárlása.

Mert a bevásárlás nemcsak abból áll

ma, hogy a jegyekre a legközelebbi üzletben megveszi a ház asszonya a kenyeret, vaját, húst, krumplit, stb., ezt ugyanis megteszi s ez az egyszerűbb része a dolgnak, de ha valami különlegeset szeretnének, ha meglepetést akarnak készíteni a munkából éhesen hazatérő lányuknak, vagy férjüknek, akkor bizony igen szemfülesnek, találékonyak és fáradhatatlannak kell lenniük.

Egyik jegyre most fagyasztott főzeléket vagy gyümölcsöt lehet kapni. A környéken minden üzletben csak paraj kapható. Az élesszemű háziasszony azonban éppen tegnap látott az egyik nő bevásárlási hálójában egy doboz fagyasztott őszibarackot s máris maga előtt látta a család örömteljes meglepetését: ha az asztalra tenné a tálat tele finom őszibarack kompóttal, milyen nagy örömet szerezne a család minden tagjának. S ez a kép annyira lázbahozta, hogy azonnal megkérdezte a hölgyet, hol vette a gyümölcsöt s a felelet után máris, mint bátor utas indult neki a városnak, felkutatni a gyümölcsös üzletet.

Közlekedési furcsaságok

A közúti forgalom minimálisra csökkent. Szürke, sárga katonai színekre festett hadikocsik suhannak tova, nagy teherautók és szállításra befogott sok személykocsi robog végig a széles, üres utcákon, némelyik furcsán megemelt hátsó-tengellyel, amely zörgő láncsal forgatja a

nagyobb áttételre szerelt hátsó kereket. S ez a különös szerelés teszi lehetővé azt a szinte komikusan furcsa, de Berlinben mindennapi látványt, hogy egy kis személyautó hatalmas butorszállítókoscsit, vagy szenes teherautót húz maga után. Néha a legforgalmasabb utca közepén megakad egy-egy teherautó, s a sofőr hosszú ruddal lazítja, turja fel a kocsit oldalán elhelyezett nagy kazánban a „háborús benzint” — a faszemet.

A bombázott negyedekben az utcák egy-egy kijelölt helyén a lakók összehordják nével és cimmel ellátott, a légnyomástól kitört ablakaikat. Gyakran látni, amint egy ilyen gyűjtőhelyre megérkezik az üveges teherautó s 8—10 szorgos kéz ördögi gyorsasággal vágja és gitteli be az üvegeket.

Alig egy óra múlva az autó már megy is tovább a következő gyűjtőhelyre. Vasárlásukból hazatérő asszonyok az utas s hivatalukból hazafelé tartó férfiak keresgélnek a bevágott ablaktáblák között s elégedetten viszik hazafelé saját ablaktábláikat.

Végre így megint nappali fény lesz az eddigi beszögelt barátságatlan szobákban! Sokszor az egész utca, sőt az egész környék minden járőkelője ablaktáblát visz haza.

Riadtan néztem a múlt héten, hogy az egyik üzlethelyiségből füst gomolyog ki. Körülnéztem és nem értettem, miért nem tűnik fel senki másnak, hogy itt tűz van. Senki nem ügyel a sárga füstfelhőre, amely már az egész utcát beleperte. Sietve közeledtem az égő üzlethez s csak amikor egészen közel értem, láttam meg a bedeszkázott kirakat sarkában egy kis kéményt, ahonnan a füst tödült kifele. Azóta már sokszor láttam az üzleti és kirakathelyiséget hasonló kéménnyel vagy

vezetéknek lévő részeket lezártuk. Az ellenségnak mindazon kísérlete, hogy Caen és Bayeux között délfelé és a Vier torkolatától északra Cherbourg irányában tért nyerjen, meghiúsult. Csak Carantant foglalták el kemény harc után. A St. Vaast két oldalán Cherbourgtól keletre tovább tartott a tengerparton a tüzérségi harc az ellenséges hajóhad részeivel. Az ellenséges utánpótlás különösen gyorsaságaink bátor és fáradhatatlan éjszakai támadásai következtében állandóan súlyos veszteségeket szenvedett. A légihaderő és a haditengerészet — jöhet, az ellenség lényegesen megerősítette az elhárítást — elhelyezett összesen 37 ezer tonnát kitevő három teher- és szállítóhajót, 27 ezer tonnát kitevő három másik nagy hajót és egy rombolót súlyosan megrongáltunk. Gyorsaság-rajaink kedvezőlen időjárási viszonyok között megint megtámadtak egy ellenséges cirkálóköteléket és biztosító erőink két torpedótalálatot értek el. Az ellenség vasárnap az invázió arcvonalán és a megszállt nyugati területek fölött 17 repülőgépet vezetett.

Olaszországban a harcok súlypontja a Tiren-tenger és a Boleina-tó közötti arcvonalon volt. Az ellenségnak kemény harc után sikerült a tó mindkét oldalán csekély terepnyereségeket elérnie.

A keleti arcvonalon a szovjet csapatok helyi támadásokat indítottak Jasejtotól északnyugatra, a Kárpátok előterében és az Osztróvtól délkeletre elterülő térségben. A támadásokat véresen visszavertük.

A hétfőre virradó éjszaka is eredményesen folytattuk a küzdelmet, a szovjet utánpótlás ellen. Erős harci repülőgépkötelékek összefogott támadást intéztek Kaszatin, Fasaztov és Kiev-Darnica pályaudvara ellen. — Nagymennyiségű utánpótlást megsemmisítettünk, a vasúti berendezéseket alaposan szétroncáltuk.

Bolgár és román területre berepült erősebb északamerikai bombázókötelékekből a német, román és bolgár légvédelmi erők 18 ellenséges gépet lelőttek.

Egyes brit repülőgépek a hétfőre virradó éjszakan bombákat dobtak Berlinre. Egy ellenséges gépet lelőttünk.

Romokban a Lisieux-i bazilika

Azon a területen, ahol az angolszász invázió megkezdődött, van egy városka, Lisieux. Mikor az első jelentések érkeztek, sok ima szállt az éghez, hogy az ellenséges támadások megkíméljék ezt a helyet, amelyhez annyi kegyelem fűződik. A Calvados departamentum nek ez a kis járási székhelye, hiszen lakóinak száma nem éri el a húszezret sem teljesen, nem nagy jelentőségű és történelmi emlékekkel sem igen rendelkezik, bár székesegyháza a XII. században kezdett épülni és elég jelentős építészeti munka. Van egy másik templom is, amelynek reneszánsz korabeli üvegablakai híresek.

Igazi jelentősége ennek a városnak egy kis, fiatalon elhunyt, 1873 és 1897 között élt karmelita apáca adott, akit az egész világ „Lisieux-i kis Teréz” néven ismer, különösen azóta, hogy az utolsó szentév alkalmából néhai XI. Pius pápa 1925-ben szentté avatta. Ezen az ünnepségen elősorban Franciaországból, de a világ minden részéből óriási zarándokcsapatok gyűltek össze, közöttük jelentős magyar zarándoklás is.

A köztudatban kis szent Teréz néven ismerik, ellentétben nagy rendtársával, az avilai szent Terézszel, aki a misztikus életnek egyik legnagyobb előmozdítója

volt. Korunkbeli rendtársa a tökéletesség útját az apró kis áldozatokkal kereste és így lett a sokak által keresett égi segítő, akinek kultusza meesze túlhaladta hazája határait és akinek tiszteletére világszerte emelkedtek templomok, így Magyarországon is.

Ott, ahol működött és meghalt, példás apácaélete után ebben a szigorú női ezerzetben, emléke halála után rögtön virágzásba szökkent és a zárda kápolnájában lévő sírjához állandóan zarándokoltak. A kis kápolna nem tudta befogadni a zarándoktömegeket és korán felmerült a gondolat a boldoggá, majd a szenttéavatás után, hogy emléket hatalmas templommal örökítsék meg. Ez meg is épült a vasútállomás fölött emelkedő domb tetején óriási arányokban, az egész világról összegyűjtött adományokból. Építkezésének befejezése után 1935-ben, a most uralkodó pápa, XII. Pius, aki akkor mint Pacelli, Jenő bíboros államtitkár a pápa külön követegyanánt jelent meg, maga szentelte fel a hatalmas és művészi kiképzésű bazilikát. Az eddig még teljesen meg nem erősített jelentések szerint ez a kegyhely, amely jelentőségénél fogva a pápa részéről elnyerte a basilica minor jellegét, romba dönt (KKK)

Válasz egy gyalázkodó röpiratra

vitéz Imrédy Béla származásával kapcsolatban

A közelmúltban Budapesten és az ország különböző helyein, ismeretlen által ismeretlen helyen kiadott, gyalázkodó röpiratok jelentek meg vitéz Imrédy Béla közgazdasági miniszter származásáról. Ez a politikai vádaskodás súlyosan sérti a nemzeti érdeket. Eppen emiatt, vitéz Imrédy Béla felkérésére, alulírottak feladatuk komolyságának teljes tudatában, a rendelkezésükre bocsátott összes származási irat alapos megvizsgálása után, a következőket jelentik ki a magyar közvélemény előtt:

1. Vitéz Imrédy Béla 1939 februárjában miniszterelnöki állásáról való lemondása napján, anélkül, hogy dédszüleinek származására vonatkozó összes iratokat beszerizte és megvizsgálta volna, egyedül politikai ellenfeleitől előállított állítólagos bizonyítékok alapján azt közölte a nyilvánossággal, hogy ezek az adatok arra mutatnak, hogy 8 dédszüleje közül egy dedapa 1814-ben, tehát 125 évvel ezelőtt 7 esztendőskorában keresztelkedett ki. Csak a kijelentés után indította meg az eljárást a dédszülei származására vonatkozó összes hivatalos adat beszerzésére. A hivatalos helyről megküldött és rendelkezésünkre most bocsátott összes iratok alapján megállapíthatjuk, hogy a volt miniszterelnök 1939 februárjában elhangzott bejelentés téves és félrevezető adatokon alapult. Erről a Szudéta-földön 1807-ben született dedapjáról a leszármazás kutatására egyedül illetékes német hatóság, a birodalmi anyakönyvi hivatalok mellett felállított Reichsippenamt Nr. I. 1.—10. I. 3—42. számú bizonyítványa megállapítja, hogy sem az illető dédszüleiről, sem pedig annak bármelyik ősről nem állapítható meg, hogy zsidó, vagy akár zsidóvéru volna.

2. Vitéz Imrédy Béla négy nagyszülőjének eredeti keresztnevei és a házasságkötési iratai, valamint a többi 7 dédszüle származásának iratai minden kétséget kizáróan igazolták a dédszüleők tiszta keresztény származását.

3. Külön megemlítjük, hogy a névtelen rágalmozók által ismételtén Vajkay (Zemger) családnak, Imrédy anyai ősei egyik ágának okiratait megvizsgáltuk és a hivatalos okiratokból két és fél évszázadra visszamenően megállapítottuk, hogy Régenburg mellől származó tisztakeresztény, őstermelő család. A megvizsgált iratok alapján kijelentjük, hogy minden olyan állítása, amely szerint vitéz Imrédy Béla ősei között zsidók voltak, nem felel meg a valóságnak, tehát közönséges rágalmozás. Vizsgálati munkánk befejezése után a legnagyobb megütközéssel állapítjuk meg, hogy a magyar politikai életben a világháború legsúlyosabb időszakában, eltévedett politikai kalandorok és megtévesztett csoportok, a rágalmozás szennyes fegyverével hadakoznak feddhetetlen életű és súlyos felelős munkatársaink ellen. Ezt a minősíthetetlen eljárást a tisztességes magyar közvélemény ítéletére bizzuk.

Budapest, 1944 június 12-én.

Bosnyák Zoltán dr., a Zsidókutató Magyar Intézet igazgatója, Oláh György országgyűlési képviselő, Vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály államtitkár, Rajniss Ferenc országgyűlési képviselő, Vitéz Zách Emil ny. vezérezredes.

Szovjet katonai szakértőkkel együtt dolgozták ki az angolszászok a magyarországi bombázások tervét

Liszaon. (MTI.) Az angol híroroda szerint Eaker altábornagy, a földközi-tengeri szövetséges légierő parancsnoka, aki június 2-án az amerikai bombázók első csoportjával Szovjetországba repült, nyilatkozatában kijelentette, hogy a magyarországi bombázások tervét

a Szovjet katonai szakértőivel együtt dolgozták ki. Megkérdezték a szovjet katonai szakértőket és azok jelölték ki a bombázandó területeket. Egyébként az altábornagy résztvett abban a támadásban, amelyet Debrecen ellen intéztek.

Hogyan készítsük az árok-óvóhelyeket?

Az árokóvóhely legalább 2 méter mély, alján 0.60—1 m. széles, felfelé szélesedő egyszerű árok. A talaj minőségétől függően, pince hiányában az udvarban vagy kertben menedékes oldalú óvóárokot kell ásni. Tömör kötött talajban az árok oldalfala lehet meredekebb. A kitermelt földet ne közvetlenül az árok szélén halmozzuk fel, mert ennek nyomása következtében az árok hamar beomlik. A nyitott óvóárok nem sokat ér. Esőben, hóban a benttartózkodás kényelmetlen és a megfázás veszélyével jár a szilánkok elleni védekezésük is csak részleges. Hátránya még, hogy az esőzés az oldalfalakat és a fenéket átáztatja, megbolygatja és rövid időn belül magától is ömledől. Csak kőes vagy kavicsos, általában tehát szilárd talajban lehet az óvóárok oldalfalát szükségyszerű kiducolás és kibélelés nélkül hagyni. A lefedésről ebben az esetben is gondoskodni kell. Az árokóvóhely állékonyágát és közelalattal szemben való védekezőképességét nagyban növeljük, ha 1—1.5 méterenként kiducoljuk és az árok oldalát kibéleljük.

Ha nem áll rendelkezésre elegendő erősségű (6—8 cm.) botfa vagy palló, hanem csak vékonyabb deszka vagy rőze, akkor ezekkel kell a nyílást áthidalni és csak annyi földet rárakni, amennyit elbír. Az óvóároknak megtört vonalú megépítésekor ügyeljünk arra, hogy a legbelsőbb részekről a bejáratok felé az ároknak esése legyen. A bejáratnál, vagy a bebujó nyílás mellett farúccsal fedett víznyelő gödröt kell létesíteni.

Ha csak 3—4 személy elhelyezéséről van szó, négyszögletes alaprajzú vagy kerek veremszerű óvógödrot létesíthetünk. Ehhez nem kell menedékes, vagy lépcsős lejáró. A befedésben hagyott

büvönnyíláson keresztül legcélszerűbb létrával lemenni. A bebujónyílást ceapóajtóval kell zárhatóvá tenni.

A lejáratot mind az óvógödörhöz, mind az óvóárokhoz megtört vonalban kell megépíteni. Ha a hely nem engedi a megtört vonalú lépcsős lejáró megépítését, akkor az óvóárokhoz kiasott földből a lejárát elé szilánkfogó gátfalat kell emelni.

Mindkét végén bejáratnál készített megtört vonalú fedett óvóároknaál kívánatos bármilyen rögtönzött ajtót is készíteni, mert az ott képződő léguzam igen kellemetlen lehet.

Egyes személyek védelmére kerek, u. n. kútóvolyukakat is készíthetünk s ha ezeket nagyobb hordók besüllyesztésével beomlás ellen is megvédjük s rájuk megfelelő vastag fafedelelet szerkesztünk, a legnagyobb mértékben megvédjük a viszonylagos védekezőképet.

Mikor jogos a hadiüzemi munkások mezőgazdasági szabadsága?

Igazo'ni kell a szabadságkérést

A honvédelmi miniszterium mezőgazdasági munkák elvégzése céljából szabadságot engedélyez a hadiüzemek alkalmazottainak, ha kellően igazolják a munka szükségességét. Esetlegesen újabb intézkedésekig a következőképpen van szabályozva a szabadságolása:

1. Összesen 10 napi szabadságot lehet kérni és adni azoknak a hadiüzemi alkalmazottaknak, akik igazolják, hogy saját megművelésre váró földjük van, vagy fizetéses szabadságra jogosultak, de az 1942. és 1943. évben szabadság helyett pénzt kaptak az üzemtől. A pénzbeli megváltás esetén, tekintet nélkül arra, hogy a szabadságot saját jószántukból nem vették ki, az alkalmazottak kérhetnek szabadságot. Ha az elmúlt két év fizetéses szabadsága tartalmára, aratási szabadságot kaptak, az csak jobban indokoltá teszi a szabadságkérést.

2. Összesen legfeljebb 15 napi időre lehet szabadságot adni azoknak,

Megtörtént a bolgár kormány átalakítása

Szofia. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Hivatalos közlés szerint a kormányt a következőképpen alakították át: belépett a kormányba külügyminiszterként Draganov, az eddigi madridi követ, középítési miniszterként Vasilev szolgálaton kívüli ezredes, aki a képviselőház többségi pártjának elnöke volt, Kosztev egyetemi tanár, a megbetegedett földmívelési miniszter tárcáját Ruzev eddigi igazságügyminiszter vette át, igazságügyminiszter Sztalinckij Sándor szófiai ügyvéd lett.

Elkerülhetetlen Svédország erős védelmi felkészültsége

Stockholmból jelenti: (MTI.) A Német TI jelenti: A svéd miniszterelnök beszédéről — amelyben közölte a svéd védelmi készütség jelentős megerősítését — többek között ezt írja a Morgen Tidningen:

Az európai háboru olyan szakaszba lépett, amelyet meglepő és heves események jellemeznek. Ide tartozik egy második arcvonal felállítása, Valószínűnek kell tartani, hogy ez Észak-Európát is érdekelné fogja. Az események, amelyek a miniszterelnök beszéde óta Finnországban beállottak, megmutatják, hogy Svédországban ismét közel került a nagy dráma egyik tüzfészkehez. Minden jel arra mutat, hogy erős védelmi felkészütség elkerülhetetlen. Ezt a sévd népnek meg kell értenie.

Lapkihordókat, lapárúsokat
jó fizetéssel felvesszünk.
Jelentkezni lehet az
MAGYAR LAPOK
kiadóhivatalában.

Rádióműsört akar? Vegyen Rádióéletet, Délibábot
Kapható a MAGYAR LAPOK arusainal

Nem csalódtam a magyarokban

Orosz haretér, május hó.
Vojnarovszkij Kazimir Alexejevics a maga részéről befejezettnek tekintette a háborút.

Hangos csatazaj verte fel a moesár esőndjét. Halálos harapású mérges kigyóként sziesztek az ostoba lövedékek. A nap szánó szemmel tekintett végig a tájon, majd vérező szívvél bukott a nyugati felhők mögé. Káromkodva biztatta katonáit parancsnoka, egy óriás természetű orosz hadnagy, a Volgára gondolt, egy holdog, holdas téli éjszakára, egy aszsonyra, akinek holló haja fűrtökben hull homlokára, aki ott maradt valahol Nizsnij-Novgorodban...

Rágondolt... S többé soha nem is gondolt senkire, semmire, mint elejtett kődarab hullott a földre a száján kiömlő habos, piros vér összekeveredett a nyúlós fekete sárral.

Az omló, bágyadt koratavaszi alkonyatban őszről ittmaradt rozsdamarta levelek hullottak le a köszvényes öreg tölgyekről, hogy betakarják azokat, akik nem kelnek fel többé már sohasem.

Parancsok hangzottak el itt is, ott is, utolsó összecsapásra készül, egymásnak rontott két csapat. A fegyverek még veszettebb dühvel szórták halálos magvaikat, Vojnarovszkij Kazimir Alexejevics mit sem törődött már ezzel. Hangtalanul odadől halott hadnagya mellé. Hanyatt feküdt és nyitott szemmel nézte a barnás kék égen fel-feltűnedező csillagokat.

Döntő elhatározás

— Nem harcolok tovább, — határozta el magát egy pillanatra s torz mosolyra görbült a szája.

— Holnap hiába keres Vasziljev Nikolajevics. Ordítani fog reggel — talán már este is — ordítani fog és káromkodni, egészen bizonyos. A többiek nyakukat behúzza szepelve pisolnak majd a rettenetes szibériai medvére, aki őrmesteri rangban szoktatja rendre Sztalin tábornagy báránykait.

— Én nem leszek ott — ujjongott fel s ez a tudat jóleső meleg érzéssel töltötte el szívét. Határozottan elégedett volt önmagával. — Ez az elégedettség látezott rajta akkor is, amikor a mieink rátaláltak. Csapata véres fejjel húzódtott vissza s ő ott maradt, messzire dobta a puskáját és messziről integetett a terepet átkutató honvédeknek.

„Nem csalódtam a magyarokban”

Az első pillanatok feszültsége csakhamar feloldadt, amint ott állt a kihallgatást végző honvédtiszt előtt.

Nagyon megviseltnék látezott. — Egyhetes szörzet borította arcát, de a mély szemgödörből értelmet sugárzó szempár csillogott elő... Hálás mosollyal köszönte meg a felé nyújtott cigarettát és az első szava az volt: — Nem csalódtam a magyarokban!

Elmondotta azután, hogy régen várta már az alkalmat, hogy átjöhesse. Sokat hallott mesélni a magyarok emberesege bűnösmodjáról s amit eddig tapasztalt, az megerősítette a régen hallott híreket.

A továbbiakban is szépen folyamatosan válaszolt a kérdésekre. Szenvedélyes hangon bizonygatta, hogy gyűlöli az oroszokat, ő ukrán és nem akart orosz katoná lenni. Őször kapott már börtönbüntetést, mert a behívási parancsok nem tett eleget. Az elmúlt év nyarán azonban már nem tudott kibújni a katonakötelezettség alól.

Elvitték. Valahol az Ural mellett képezték ki őket és Moszkvában, illetve Kievd

alakult meg az ezredük, 113. gárdaezred.

— Amilyen gárdaezred az, — mondja egy kis gunnyal és megvetéssel a hangjában. A legénység legnagyobb része börtönviselt ujong, akár csak a 38. gárda-hadosztályban, amelynek kötelékébe az ezred tartozik. A régi 38. hadosztályból alig maradt még néhány ember. Ujjoncokkal töltötték fel az ezredet és az emberek kiképzése nagyon hiányos. Egyébként is nagyon megbízhatatlan társaság az. Nagyobb részük ukrán és lengyel, akik csak az erőszaknak engedve harcolnak és akik az első adandó alkalommal megadják magukat.

— Hát a koszt milyen nálatok? — Kérdezi egy zászlós, miközben az egyfő honvéd egy teli csajka gulyást tesz Vojnarovszkij Kazimir Alexejevics elé.

Mint aki napok óta nem evett, úgy tömi magába az éhes ukrán a jóízű ételt és teli szájjal felel:

— Felváltva káposzta és burgonya, semmi más. Az is csak kevés és ízetlen. Hetenkint egyszer hús, de a közemberek azt sem kapják meg mindig.

— Mennyivel más itt! — sóhajt fel. Odaát nekik minden tilos. A tiszték szigorúak és kegyetlenek. Ezzel akarják

fenntartani a fegyelmet, ami mindezek ellenére is nagyon laza.

Jaj a panaszkodóknak

A kivégzések napirenden vannak. Március 15-én három katonát löttek agyon, mert az egyik községben kenyeret és egyéb élelmet kértek a civilektől. Éhezik a legénység, de senki sem törődik ezzel. A panaszkodás halálbüntetés terhe alatt tilos S elmondja még hogy a községekben nem is szállásolják be őket, nehogy a lakosság előtt panaszkodjanak. Az elégedetlenségnek azonban nem tudnak gátat vetni így sem. Az orosz nép rettenetesen belefáradt már a küzdelembe, nem is csoda, hiszen sor-katoná már az 1926-os évfolyam és behívták már a 27-eseket is. Viszont nem ritka az 50—60 éves katona sem.

Kissé akadozva beszél már a fogoly, fáradt. Álmos is lehet, a szeme majd le- ragad.

A kihallgatást vezető tiszt nem is ad fel már több kérdést, tiszta meleg helyre vezetik Vojnarovszkij Kazimir Alexejevics-et és néhány perc múlva már alusza is az igazak álmát... Vonásai megnyühülnek, meleg bizony ül a szájára, szépet álmodik bizonyosan. Nyugodtan teheti, már magyarok között van.

Koncz Antal haditudósító.

Fontos polgármesteri rendelkezés a lakások kibéreléséről

Lakásbérleti szerződés csak akkor érvényes, ha a polgármester tudomásul veszi

Nagyvárad thj. város polgármestere 16.702—1944. I. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A gettó kijelölésével kapcsolatban a gettó területéről kiköltöztetett keresztények részére, továbbá a június 2-iki bombatámadás következtében hajléktalanok részére — tekintettel azok elhelyezésének sürgős szükségességére — hivatalból vettem igénybe, illetve jelöltem ki újabb lakásokat.

Ez a kivételes eljárás, valamint az a körülmény, hogy a zsidók elköltöztetése folytán nagy számban maradtak elhagyott lakások, a város közönségét arra indította, hogy lakás kiutalás iránti kérésekkel forduljanak hozzám olyanok is, akiknek hivatalból elhelyezéséről gondoskodnom nem szükséges.

A lakásigénylőknek ez a tömeges jelentkezése tévedésen, illetve a vonatkozó kormányrendeletek ismeretének hiányán alapszik, ez az eljárás viszont a jelenlegi nehéz körülmények között amugy is tulterhelt városi közigazgatást olyan mértékben veszi igénybe, hogy a jelentkező lakásigénylőket nem képes külön-külön felvilágosítani, ezért a következőket hozom a város közönségének a tudomására.

I. A zsidók lakóhelyének kijelölése következtében megürült lakások igénybevételét külön jogszabályok nem szabályozzák s így ezek tekintetében is a lakások igénybevételére általában vonatkozó jogszabályok, különösen a 6740—141. M. E. sz. és a 100—1943. M. E. sz. rendeletek irányadók.

Ezek szerint lakást, vagy lakás céljára használt egyéb helyiséget bérbeadni, használatát más címen átengedni, vagy saját használatába venni csak akkor lehet, ha a polgármester a bérbeadó, vagy a használat átengedésére jogosult személy kérelmére nyilatkozatot ad arról, hogy a lakást igénybe venni nem kívánja. Ha a polgármester a ké-

relem előterjesztésétől számított 8 nap alatt az igénybevétel tárgyában nem nyilatkozik, úgy kell tekinteni, hogy az igénybevétel jogát nem gyakorolja.

A bérlőknek tehát minden esetben a háztulajdonoshoz kell fordulniuk, vele a lakás kibérelésére vonatkozólag szerződést kell kötniük, ami azonban csak akkor érvényes, ha azt a polgármester tudomásul veszi. A szerződést a bérbeadó köteles jóváhagyás végett a polgármesterhez beterjeszteni.

Tehtettel arra, hogy a zsidó lakások leltározása után igen sok kibérelhető lakás fog rendelkezésre állni, tudomására hozom a város közönségének, hogy a lakásbérleti szerződések jóváhagyását csak akkor fogom megtagadni, ha a bérbeadó a lakás bérbeadásával az érvényben lévő rendeletek ellen vét, vagy azokat kijátszani igyekszik, továbbá, ha a fennálló rendeletek erre köteleznek, végül akkor, ha a bérbeadások szociális, városleltározási vagy más közérdekű szempontból a város szociális és gazdasági életében káros következményeket idézhetnének elő, vagy egyes lakásokat, illetve épületeket közintézmények, közhivatalok számára kell fenntartanom.

II. A fentiekben kimutatott eljárást jelenleg két körülmény nehezíti meg. — Egyrészt az elhagyott zsidó lakásokban a leltározás, illetve az ott maradt ingóságok elszállítása, vagy azoknak a lakás egy lepecsételt szobájában való elhelyezése még nem történt meg, másrészt, hogy a volt zsidó tulajdont képező házaknál a gondnokokat a pénzügyi hatóság még nem jelölte ki.

A zsidók elköltöztetése folytán elhagyott lakások ugyanis nem adhatók bérbe, illetve nem foglalhatók el mindaddig, amíg a lakások leltározása a pénzügyi közegek részéről meg nem történik.

A zsidók tulajdonát képező, bérbeadás útján hasznosított ház bérbeadásának biztosítása végett a pénzügyi ha-

tóság vagyonsfelügyelőt (gondnokot) rendel ki. Ezek fogják helyettesíteni a háztulajdonosokat a bérlőkkel szemben is.

Ezek alapján tehát a következőkre hívom fel a közönség figyelmét:

Tudnivalók a keresztény háztulajdonosok lakásairól

A) Ha a ház tulajdonosa keresztény, teljesen kiürített lakásokra nézve a bérlő minden akadály nélkül megkegyezhet a háztulajdonossal a lakás kibérlésére vonatkozólag és az I. pont alatt foglaltak szerint kell eljárni.

Ha a keresztény tulajdonos házában olyan lakásról van szó, amelyben a kiköltöztetett zsidó ingóságai még ben vannak, a lakás csak akkor adható bérbe és foglalható el, ha az ingóságokat a pénzügyigazgatóság közegei már leltározták. Ebben az esetben meg kell tehát várni a lakás leltározását, amelyet a pénzügyigazgatóság közegei a városi közigazgatástól függetlenül végeznek el.

Ezzel kapcsolatban tudomására hozom a keresztény háztulajdonosoknak, hogy a kir. pénzügyigazgatóságot felkértem a keresztény tulajdont képező házakban levő zsidó lakások mielőbbi leltározására, hogy a tulajdonosok azokat minél előbb bérbeadhassák.

B) Volt zsidó háztulajdonnái a pénzügyi hatóság részéről kijelölendő gondnok fogja a lakásokat bérbeadni. Ezeknél a házaknál tehát meg kell várni a gondnokok kijelölését, amely esetben ugyanugy kell eljárni, mint azt az A) pont alatt a keresztény háztulajdonosok esetében megjelöltem.

III. A bombatámadások veszélyének leginkább kitett házak lakói közül sokan kéréssel fordultak hozzám, hogy kevésbé veszélyeztetettnek látszó utcákba, házakba költözhesselek. Ezek a lakások a fent jelzett lehetőségek szerint költözhetnek el.

Figyelmeztetem azonban ezeket az érdekelteket, hogy elköltözésük saját elhatározásukból és saját költségükön történik és amennyiben lakásaikat elhagyják, a lakásbérleti szabályrendeletben, illetve a háztulajdonossal kötött szerződésben foglalt kötelezettségeik alól nem mentesülnek.

IV. Végül ismételtlen és nyomatékosan felkérem a város közönségét, hogy lakáskiutalási kérelmekkel ne forduljon hozzám, mert azokkal foglalkozni nem áll módomban. A város közönsége nem veheti a hatóságot arra, hogy számára lakást keressen vagy jelöljön ki. Miután a bombakárosultak részére a lakás kijelöléseket befejeztem, hivatalból a közérdekű esetek kivételével egyetlen lakás kijelölését sem fogom elrendelni és a beosztott tisztviselőknek megtiltottam, hogy ilyen kérelmekkel vagy kérelmekkel foglalkozzanak.

Nagyvárad, 1944. június 12.

Dr. GYAPAY LASZLO s. k.,
h. polgármester.

MEGHÍVÓ

A Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok textil, kötött-szövött és rövidáru kereskedők szakosztálya folyó hó 15-én délután 6 órakor szakosztályi ülést tart, melyre ezuton meghívja tagjait.

Továbbá felhívja a textilereskedő tagjainak figyelmét, hogy a Közéletügyi Miniszter Ur textil akciójának lebonyolítására vonatkozó nyilatkozatot a f. hó 15-én (csütörtökön) délután 6 órakor megtartandó ülésünkön vehetik át.

Lakomesik Lajos s. k.,
szakosztályi elnök.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
MAGYVÁRAD,
 ISZLÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza

Wälder Gyula meghalt. Wälder Gyula építészmérnök, műegyetemi nyilvános rendes tanár, Szombathely országgyűlési képviselője vasárnap hajnalban meghalt. A magyarországi barokk nagymestere Szombathely szülőtte volt. Termékeny építési munkásságának legkiemelkedőbb alkotásai: a budapesti cisztercita plébánia templom és gimnázium, a Közmunkák Tanácsa székháza és a Madách-tér épületeinek homlokzat-kiképzése. — A nagyváradi latin szertartású egyházmegyében szintén értékes munkát végzett a kiváló építész. Az ő irányítása mellett restaurálták a debreceni Szent Anna-uti templomot. Különösen értékes a Wälder Gyula tervén készült főoltár. Az elhunyt építész ma délután temették Budapesten, a Szent Imre herceg-uti cisztercita plébánia templomból.

NÖVEKSZIK A HAZASSÁGKÖTESEK ÉS SZÜLETÉSEK SZÁMA NÉMETORSZÁGBAN. Berlin. (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: A németek beleő erejét bizonyítják a Német Birodalmi Statisztikai Hivatal által most közzétett népesedési adatok. A háború kezdete óta 1943 végéig 310.000-rel növekedett a házasságkötések száma. A születések számanak 1942 január 1-én bekövetkezett csökkenése 1943-ban nem folytatódott. 1943 februárja óta ismét növekszik a születések száma. 1943-ban 72.200-zal, vagyis 6.40/0-kal több gyermek született, mint 1942-ben.

BOSZNIAI MUZULMÁNOK EREDMÉNYES HARCA A PARTIZANOK ELLEN. Belgrad. (MTL.) A bosznia-hercegovinai önkéntesekből álló muzulmán SS-hadosztály pár nap alatt a kommunista bandákkal vívott harcok során 1512 partizánt pusztított el.

AMERIKAI REPÜLŐGÉP KÉNY SZERLESZÁLLÁSA ISZTANBUL KÖRNYÉKÉN. Ankara. (MTL.) Egy, a Fekete tenger irányából jövő „Liberátor” típusú amerikai repülőgép vasárnap kényeszerleszállást végzett az Isztanbul-környéki repülőtéren. A gép 11 főből álló legénységét a török hatóságok internálták.

Halló! Halló!
Ritka alkalom a boldoguláshoz. A M. Kir. Osztálysorsjegyek húzása f. hó 14 és 15-én lesz, váltsa ki, vagy vegye meg szerencsés számu sorsjegyét, 1/8-os P. 5, 1/4-es P. 10, 1/2-es P. 20, egész sorsjegy P. 40. Főnyeremény szerencsés esetben **1.000.000 pengő** és sok számos kisebb nyeremény. Az összes sorsjegyek felét okvetlen kihúzzák. **Vegyen még ma egy sorsjegyet, Vekerdy Kálmán M. Kir. Osztálysorsjegy főarústitónál.**
Nagy Sándor utca 11.
Telefon: 38-33.

Tűzifa beszerzés céljából felkerjük a nagyváradi Hangya azon tagjait, akik a múlt évben is kaptak fát, hogy az 1944. évre szóló faellenőrző-jegyükkel sürgősen jelentkezzenek a Népszövetségi Hitelesítőbizottságnál, Nagy Sándor-utca 5.

A vas- és fémipari szakosztály értesíti tagjait, hogy enyv utalványukat a má naptól számított 8 napon belül feltétlen vegyék át, mert ellenkező esetben azokat másnak fogjuk kiutalni. Elnökség.

Rendelet az üzlethelyiségekről. A keresztény kereskedelem fejlődésének akadályát a megfelelő üzlethelyiség hiánya. Ebben az ügyben rendelkezik a kormány a Hivatalos Lap szerdai számában megjelenő rendelete, amelyet részletesen holnap ismertetünk.

A Baross Női Tábor szeretettel kéri mindazon tagjait, akik eddig a Hadigondozót segítették felajánlotti, havonta befizetett összegekkel, a jövőben azokat — az illetékes hatóság illetve a Vöröskereszt, Szaniszló-utca 24. sz. alatt levő irodájában fizessék be. — A Vöröskereszt nevében nagyon kérjük kedves tagjainkat, hogy a felajánlott összegeket lehetőleg pontosan minden hónap elején küldjék el, mert azokra most van a leginkább szükség. Baross köszöntéssel az Elnökség.

Tiltakozott eltemetése ellen egy váradi „bombaáldozat”

Nagyváradi, június 13. Az emlékeztetés június 2-iki nagyváradi bombatámadás alkalmával a közpörház egyik épületszárnyát is találat érte. Az itt fekvő betegek között volt Borcsik László nagyváradi lakos is, akinek nem történt semmi baja és a kórházépület kiürítésekor a Szent József szanatóriumba szállították át. A beteg azonban már javuló állapotban volt és egy óvatlan pillanatban bejelentés nélkül eltávozott lakását megnézni, hogy nem érte-e rombolás. Odahaza aztán már nem is tartotta szükségesnek visszatérni a szanatóriumba, hanem lefeküdt és ki-pihente betegségét.

A közpörházi áldozatok számbavételénél pedig miután nem találták sehol sem,

hóltanyilvántották, még pedig egy felismerhetetlenségig szétroncsolt áldozattal mondták ki azonosnak. Borcsik értetlen meglepetéssel olvasta saját nevét is az áldozatok névsorában, a hétfői ünnepélyes temetést követő napon. Elment hát sebtiben a temetőbe megvizsgálni, hogy „vajon tényleg eltemették-e?” Ott aztán megállt saját sirjánál, saját szemével leolvasta a fejfárol a nevét, aztán azonnal sietett az anyakönyvi hivatalba tiltakozni eltemetése ellen.

Az anyakönyvi hivatal tudomásul vette, hogy életben van, most már csak az a kérdés, vajon ki lehet a nevében eltemetett ismeretlen áldozat?

Tejles összegében átadja a Gyermekvédő Liga a vasárnapi gyűjtést a bombakárosultaknak

Tegnap már közöltünk részleteket a vasárnapi urnagyűjtésről kapcsolatban. Még mindig folyik a gyűjtés elszámolása és végleges eredményt csak akkor lehet kimutatni, ha az összes urnák elszámolják a gyűjtés eredményét. Érdeklődéssel várja a hatóság is a teljes elszámolást, hiszen a legelőtöbbször nyomoruságon akart a vasárnapi gyűjtéssel is segíteni. — Ugyanis a gyűjtés teljes összegét a bombakárosultak felszégélyezésére fordítják. A Gyermekvédő Liga eszközölte ugyan a gyűjtést, mivel azonban most a városnak legnagyobb gondja a bombakárosul-

tak segélyezése, azért átadta a gyűjtés eredményét teljes összegében a bombakárosultak részére a városi hatóságnak. Helyette a polgármester alkalmas időben a Gyermekvédő Liga céljaira másik gyűjtést engedélyez.

Mivel nagy károkat okozott a bombázás városunkban, a polgármester felkéri Nagyváradi közönségét, hogy ne elégedjék meg a vasárnapi gyűjtés alkalmával leadott adománnyal, hanem azonfelül is igyekezzenek megfelelő helyen adakozni. Különösen kéri az intézmények, vállalatok adományát a városi pénztárba.

Gyanus egyének a városban

Nagyváradi, jún. 13. Mint értesülünk, a városban különböző ruhákat viselő gyanus egyének tartózkodnak, akik minden valószínűség szerint az ellenség megbízottai.

A rendőrség felkéri a közönséget, hogy ha gyanus emberekre lesznek figyelmesek, jelentsek azt a legközelebbi közbiztonsági szervnek, vagy őrszemes rendőrnek, hogy igazolathassák.

BELVÁROSI

Szerdától:

Komédiások

Köthe Dorsch, Hilda Krahl, Henny Porten, Gustav Diesel
 Romantikus, énekes, zenés filmje.

Kedden utoljára: **Tóparti látomás**
 Tolnay, Jávör, Simor, Rajnay.

UZ BENICE

Szerdától a CASINOBAN

Főszereplői: BORDY BELLA, JAVOR, SZILASSY

Kedden utoljára: **NEGY LOVAS HINTO**

Könyvvásárlás csere alapon Németországban. A drezdai akadémiai könyvesbolt újszerű vásárlási eljárást vezetett be éspedig a csere útján történő könyvvásárlást. Bár ez a módszer a kereskedő részére fokozott munkát jelent, mégis igen szép eredményhez vezetett, mert sok esetben olyan tudományos könyvek kerülnek a könyvkereskedő birtokába, amelyeket a mai háborus világban nehezen tudott volna beszerezni. Ily módon mindenki a részére kevésbé fontos könyv beszerzésére, illetve csereje folytán, számára hasznos könyv birtokába juthat és egyúttal a kereskedő könyvállományát is újabb könyvekkel gazdagítja.

Őrizze meg nyugalmát a közönség

Nagyváradi, jún. 13. A Légő Központ vezetője lapunk útján is felkéri a közönséget arra, hogy őrizze meg nyugalmát a légiveszélyek alkalmával. A riasztás ugyanis nemcsak a rádió keresztül történik, hanem a Légő Központ más helyekről is, így a határon túlról is kap értesítést az átrepülőekről és ezeknek az értesüléseknek alapján teszi meg a megfelelő intézkedéseket.

Felesleges és ok nélkül való az a zsidalom, amelyet a rádió bejelentéseiből értelmez a lakosság. A rádió ugyanis nem a közönséget tájékoztatja, hanem a légőszerveket és ezek a bejelentések gyakran más értelmű tartalmazznak, amelyeket a légőszakemberek ismernek, míg a közönség könnyen félremagyarázza.

MÁSFEL PENGŐVEL TOBBET KÉRT A BERKOCISIS KÉTSZÁZPENGŐRE BÜNTETTÉK

Nagyváradi, június 13. Mafapság egyre gyakoribb jelenség, hogy a nagyváradi berkocsisok figyelembe sem veszik a megszabott tarifát s drágábbért szállítják az utasközönséget. Tudvalevő, hogy polgármesteri rendelkezés értelmében a berkocsisok negyedórás utért 1 pengőt, valamint minden további megkérdezt utab negyedóraért maximálisan 50 fillért jogosak kérni és elfogadni.

Tanasi Janos Daru-u 6. szám alatti nagyváradi berkocsis a Szent László-térről a Daru-utcan át az állomásig térjeddő fuvarért 5 pengőt kért. A pályaudvar előtt éppen detektívek tartózkodtak és lefűltek az árdrágító berkocsist.

Bár a törvényszéki tárgyaláson azt vallotta, hogy sokat kellett várakoznia és az utja másfélórát tartott, a bíróság megállapítása szerint, nappali fuvarért akkor sem kérhetett volna többet 3.50 pengőnél. Másfélpengős drágításért a törvényszék jogerősen 200 pengőre ítélte.

ARTALMATLANNÁ TETTEK A KÓRHAZ UDVARARA ESETT BOMBÁT

Nagyváradi, jún. 13. Megemlékeztünk arról, hogy a légitámadás alkalmával egy bomba a kórház udvarára esett és ott mélyen a földbe fűródva maradt anélkül, hogy felrobbant volna.

Az 1100 fontos bomba hét és fél méteres mélységben napokon át artalmatlanul hevert, mialatt a tűzszerészek és katonák mindent elkövettek, hogy elfojtása sikerüljön. Ez a művelet tegnap befejeződött és a bomba hatástalanítása megtörtént. Az elfojtás alkalmával különösen bátor munkát végzett Jámör László tizedes, akit a tűzérosztály parancsnoksága kitüntetésre terjesztett elő; Nagyváradi város polgármestere pedig dicséretben és pénzjutalomban részesítte a bátor katonát.

Tűzifaosztás június 14-től 26-ig

Nagyvárad thj. város Közellátási Ügyosztálya 2454-1944 k. é szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Értesitem a város közönségét, hogy a Közellátási Ügyosztály 1944-45. tűzifa évre a fa kiosztását a következőkben szabályozza. Mindazok, akik fölös tűzifa készletet jelentettek be, az alanti kedvezményt nem élvezhetik. Minden falpra az alanti fakereskedőnél 100 kg. fa vásárolható a hirdetmény megjelenésétől számított 5 napon belül. Felhívom a tűzifakereskedőket, hogy a 100 kg. kiszolgált fát két hónapi időtartalomra vagyis a június és július hónapokra kötelesek beírni, valamint az összes szénkereskedőnél még 100 kg. szén vásárolható fel.

Újlag felhívom az összes tűzifakereskedőket, hogy elszámolásaikat a meghatározott idő után, vagyis a 6 napon kötelesek a Közellátási ügyosztályhoz írásban benyújtani.

Ugyancsak közlöm a város közönségével, hogy a vágott fának mázsája 11 pengő, míg a hasáb fának mázsája 10 pengőben van megállapítva.

Június hó 14-én:

Zathureczky fatelepen (Árpád vezér-út) Bihari út, Pályi, Napsugár, Almás, Szilvás, Sáros, Felsődorogos, Ördögös, Pengő, Szüret, Kigyó utcák.

Pallós fatelepen (Árpád vezér-út) Szabolcska, Peterdi, Bodrog, Sajó, Dobreneti, Podmaniczky, Maros, Volga, Cselepaták, Dante, Kele vezér, Főre, Olasz, br. Dóri, Kőrösi Csoma Sándor utcák.

Ludvig fatelepen (Dante-u. 12. sz.) Nagy Lajos király, Mindszent, Beniczky, Lengyel, Pascal utcák.

Csonka-Hangya fatelepen (Várad-velencei állomás) Kolozsvári út 33-tól végig, Gózdú, Sorompó, Váltó, Zapor, Hollós, Zátony utcák.

Lévay fatelepen (Várad-velencei állomás) Velencepart.

Cergely Emil fatelepen (Mátyás király 137.) Hodossy Miklós, Vasut, Jázmin, Torda, Pacsirta utcák.

Özv. Ungváriné fatelepen (Gillányi a. 26.) Gillányi, Tesedik Sámuel, Mátyók Ádám, Anonimus utcák.

Heiler fatelepen (Mussolini-tér) Liszt Ferenc, Komáromi utcák.

Nyilasné fatelepen (Mussolini-tér, v. lt. Diósi) Kapisztrán, Vécey Károly utcák.

Június hó 15-én:

Zathureczky fatelepen: Bolgár, Kun, Horthy István telep, Kenderesi út, Nagybányai út, Órnagy, Búza, Főz Széna, Verdi, Réti Károly, Tölgva, Mogyoró, Cserfa, Szokoli Tamás, Ferencz István utcák.

Pallós fatelepen: Nadányi, vitéz János, Szent József utcák.

Csonka-Hangya fatelepen: Francia, Nagyvárdi, Szabó István utcák.

Június hó 16-án:

Csonka-Hangya fatelepen: Szöllős és Orzóna utcák.

Június hó 21-én:

Topa fatelepen: Szent László, Lortz, Kaszárnya, Kaszárnya-tér, Huszár, Timár utcák.

Június hó 22-én:

Topa fatelepen: Gr. Csáky utca.

Június hó 23-án:

Topa fatelepen: Bethlen-Gábor,

Bém, Gárdonyi, Luther Márton, Prohászka Ottokár, Kuti Lajos, Sándorffy József utcák.

Június hó 24-én:

Topa fatelepen: Vitéz és Damjanich utcák.

Június hó 26-án:

Topa fatelepen: Alsókörsoldal, Csillaghegyi, Nemes, Tárnok, Seregé,

Csopaki, Felső görögoldal, Egresi Gábor, Muskáti, Csendör, Ostrom, Ápoló, Szilva, Bakocz Tamás, Izabella, Kissötétág, Nagysötétág, Alsógörögoldal és dr. Székely István utcák.

Ugyancsak beszerezhetik még 100 kg. szén szükségletüket a már ismert szénnagykereskedőknél.

Nagyvárad, 1944. június 12.

Nagyvárad thj. város Közellátási Ügyosztálya.

Egy földalatti rejtett helyiségben 45 elrejtőzött zsidót talált a rendőrség

Több helyről érkeznek jelentések, hogy elbújtak a zsidók az események fordulása következtében. Az elmúlt szombaton a szatmári rendőrség Szatmárott, a Kőlcsey-utca 37. szám alatt levő ház pincéjében 15 elbújt zsidót fedezett fel. Most a nagyvárad-i gettó területén történt hasonló eset.

A gettó területén az ott kiadott különböző rendelkezések teljesítése alól több zsidó kivonta magát. Legalább is igyekezett kibujni. A zsidóknak ez a magatartása ugyszólván százszázalékos volt. A legszigorubb ellenőrzés

ellenére is ez mégis többeknek sikerült. A rendőrség miközben a gettó területén felhalmozott zsidó tárgyak feltározásával foglalkozott, véletlenül egy földalatti rejtett helyiség nyílására bukkant. Ott behatoltak a legnagyobb meglepetésre 45 zsidót találtak ott. Férfiak, nők vegyesen voltak. Akadt köztük gyerek is. Velük együtt nagymennyiségű élelmiszer is napvilágra került. Kihallgatásuk során elmondták, hogy a fordulat reményében rejtőztek el. Természetesen most valamennyiük megkapja a beosztását.

SPORT

Két csoportra osztják jövőre az NB I-et(?)

(Nagyvárad.) Alig fejeződtek be az NB küzdelmei, illetve és illetéktelen sportkörök máris a jövő évi NB I sorsáról beszélnek. Hivatalos álláspont szerint a jelenlegi utazási viszonyok között is nehezen lehetett már lehonyolítani az egymáshoz utazó csapatok küzdelmeit. Számolni kell azal, hogy a nyár folyamán súlyosbodni fog a helyzet és még nehezebbek lesznek az utazási viszonyok. Ezért hivatalos sportkörök erősen foglalkoztatja az a gondolat, hogy a jövő

sportszezonra kettéosztják az NB mezőnyét és két csoportban bonyolítják le a bajnokságot. A gondolatnak — mint minden újításnak — vannak hívei és vannak ellenzői. Ez csak természetes is, mert hiszen vannak előnyei és hátrányai.

Miután ez a megoldás létszámmel és idővel is járna, ez esetben nemcsak hogy a négy kieső nem esnek ki, hanem még a NB II. csoportjának második helyezettei is bekerülnének az NB I-be.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

Kedden: Nagy Tarka Műsoros Est

Kedden fél 7 órakor Nagy Tarka Műsoros Est lesz a színházban a bombakárosultak javára a nagyvárad-i Protestáns Nőegyletek rendezésében.

Hadik huszárik című nagy sikert aratott operett kerül színre a bemutató előadás pompás szereposztásában szerdán este.

Méreg, Illés Endre nagyszerű színjátékát csütörtök este mutatja be a színház bemutató hérlétnben. A-hérléti előadása péntek este. Rendező: Horváth Jenő. Főszereplők: Lovasi Klári, Hamvay Luci, Horváth Jenő, Bakay Lajos, Barsy Béla és Halasi Gyula.

Koltay Aranka felléptével szombat este, vasárnap délután és este ismét műsoron van a nagyszerű „Csárdás” című kacagtató operett. Rendes hely-árok. Jegyekről ajárlatos előre gondoskodni.

Zsábkamaraska, Imrik János fellépésével

tével hétfőn este filléres helyárrakkal kerül színre a Népművelési előadás sorozatban.

Előkészületben: Kék róka, Hercegh Ferenc színjátéka.

MŰSOR:

Kedd este fél 7 órakor: Nagy Tarka Műsoros Est.

Szerda este fél 7 órakor: Hadik huszárik.

Csütörtök este fél 7 órakor: Méreg. Bemutató hérlétn.

Péntek este fél 7 órakor: Méreg. A-hérlétn.

Szombat este fél 7 órakor: Csárdás Koltay Arankával.

Vasárnap délután és este: Csárdás Koltay Arankával.

Vasárnap este fél 7 órakor: Csárdás, Koltay Arankával.

Hétfőn este fél 7 órakor: Zsábkamaraska.

APRONHÍRDETESEK

Adás-vétel

Jó állapotban levő férfikerékpárt, segédmotorost is veszek. Cím: Kovács Sándor vendéglős, Mussolini-tér 10. 202
Tangoharmonika eladó. Szent Anna-utca 33. Varga. 201
Kerékpárt, háromnegyedet, és gy. non-jókarban levőket vennek. Cím: Pecsy István, Rákóczi-út 6. 17

Különpéle

Fertőtlenítést, poloska, mely ce min denemü fergek irtását, 30 évi gyakorlat taltal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 913

Menyasszony és koszorúsnő anyó nívó virág fejdiszek és kezicsokrok. Ezüst-és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktaron, azok kivül hozott anyagokból is olcsón készü nek. Karacsnyai püspök-u. 52. (Erzsébet- ligeti sportpályánál.)

Gyümölcsöz kg-ként 5.20 P-ért, szilva iz 3.80-ért kapható Nikoltánál, Gróf Teleki Pál utca 34. 190

Szalmazsákot keresünk megvételre szegénygondozottaink részére. Római katolikus Nőszövetség, Pray György-utca 5. 191

Makaroni és tarhonya készitést, gepvel vállalatok hazaknál. Cimeket a kiadóba kerék. 204

Lakás ellenében házmesteri teendőket vállalok. Cimet a kiadóba kerék. 203

2-3 szobás SZOLLÓLAKAST keresek. Cimet az Apolló moziba, vagy 25-47 telefonon kérem leadni.

Kerékpárok újak és javítások Jakab műszerésznél, Kossuth-utca. 5. Telefon. 23-30.

Állás: nyers

Mindenes szakácsnő, bejárót vagy bentlakót keresek azonnalra. Major Vilma, Alapi-u. 15. 207

Cukrasz segéd felvétetik, özv. Degovits Lajosné, Horthy Miklós-utca 37. sz. 206

Mérleglakatos tanuló felveszek. Sliker, Hitler A.-u. 26. 209

Fiatallányokat könnyű munkára felveszek. Porkolab mérlegész, Mussolini-tér 425. bódé. 199

Munkásnőket felveszünk. Sörraktár, Kapucinus-u. 1. 198

Azonnal felveszünk napszamosokat és akkordmunkásokat. Vegyi- és Élelmiszeripari r. t., Anyos Pál-u. 2-6. 196

Állást keres

Házmesteri teendőket vállal idősebb asszony lányával, kis lakás ellenében. Cím: Bondárné, Huszár-u. 10. 183

Intelligens német középkorú nő vidékre gyermekekhez vagy kisebb háztartás vezetésére ajánlkozik. P. Beláné Szarvaszky-utca 12. Nagyvárad. 184

Oktatás

Gimnaziumi és polgári iskolai magántanulókat mérsékelt díjazás mellett vizsgára előkészít középiskolai tanár. Cím: a kiadóban. 182

Elveszett

Karórát találtam. Tulajdonosa átveheti. Lahner György-u. 20. Csiky. 205

KIADÓTULAJDONOS:
Szent László-nyomda R. T.

A szerkesztőség felel. Kiadasszi felel:
Dr. Paál Árnád Dr. Virág Jeromos
főszerkesztő Szent László-nyomda R. T.
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. hárforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi utca 12. 1944. június 13.